

مجموعه تماشای شهر (۵)

بمبئی رقص الوان است

بمبئی به روایت مسافران دوره قاجار
علی اکبر شیروانی

کتابخانه ملی و اسناد ایران
تاسیس ۱۳۰۲ خورشیدی
تهران - خیابان ولیعصر
پلاک ۱۰۱
تلفن: ۸۸۲۲۰۰۰ - ۸۸۲۲۰۰۱
فکس: ۸۸۲۲۰۰۱
وبسایت: www.nli.ir
پست الکترونیک: info@nli.ir
کتابخانه ملی و اسناد ایران
تهران - خیابان ولیعصر
پلاک ۱۰۱
تلفن: ۸۸۲۲۰۰۰ - ۸۸۲۲۰۰۱
فکس: ۸۸۲۲۰۰۱
وبسایت: www.nli.ir
پست الکترونیک: info@nli.ir

مقدمه ... ۹

این رشوه بی انصاف ... سید محمدحسن ... ۱۳

زنان عاقله حسینه ... میرزا ابوطالب خان ... ۲۹

سلسله فارسی ... حاجی پیرزاده ... ۳۹

سرخ عیبر آمیز جگری فام ... محمدعلی بهبهانی ... ۵۹

بسیار عالی جناب ... میرزا عبدالرئوف ... ۹۵

در زمره عفايف ... نایب‌الصدر شیرازی ... ۱۰۳

جور به جور ... حاجیه خانم علویه کرمانی ... ۱۱۱

منابع ... ۱۲۴

شرح کلمات ... ۱۲۵

مکان‌ها ... ۱۲۷

نام‌ها ... ۱۲۹

مقدمه

دراز اسفرا که ماییم و کوتاها سفرا که ماییم
چندانک می‌رویم نه منزل پدید است و نه پایان.
ابوالحسن خرقانی

پیچیدگی شهر آن است که هم قفس است و هم رهایی. شهر گاهی چنان تنگ می‌شود که راهی به جز فرار از او نیست و گاهی چنان پذیرا که جایی چون آغوش او نه. شهرها پوشیده‌اند از هزار تناقض: چرا دوست‌شان داریم؟ چرا دوست داشتن مان را نمی‌فهمند؟ چرا چنان نیست که در خور عشق‌مان باشند؟ این همه دل‌بستگی به شهرها از کجا می‌آید؟ چرا روزی محبت‌شان را می‌بینیم و روز دیگری کین و قهرشان را؟ چرا وقتی در شهر آرامیم و زمانی آشفته؟ چرا نه طاقت دوری‌شان را داریم و نه توان تحمل‌شان را؟ چرا هزار خاطره‌مان با شهرهاست و هزار آسیب از شهرها؟ گویا پاسخ این سؤالات در دوری و فاصله است تا در فراق شهر خودمان را پیدا کنیم و شهر را از دور تماشا کنیم؛ تماشایی که بیش از تماشای شهر تماشای خودمان است.